

necessarily includes the study of the cultural heritage of the peoples of the world and the culture of their people, including “local culture”. Reformed educators viewed multicultural education as a means of personal development, humanization, and preparation for life in a democratic society.

Thus, our analysis led to the idea that the concept of multicultural education is such a broad system within which the principle of optimal ratio of universal, international and national in the teacher's activity can be most fully implemented.

References

1. Sleeter C.E. and Grant C.A. (1987) Analysis of Multicultural Education in the United States // Harvard Educational Review 57. № 4. P. 421-444.
2. Chobitko M. H. (2011) Komponenty polikulturnoi osvity u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv [Components of multicultural education in the training of future teachers] // Problema polikulturnosti u neperervnii profesiinii osviti. Mariupol, p. 38-42.
3. Shchodo vykhovannia suchasnoho hromadianyna v polikulturnomu seredovyshchi zasobamy pozaklasnoi roboty [On the education of modern citizens in a multicultural environment by means of extracurricular activities] [Elektronnyi resurs] / Lyst MONmolodsporu vid 27.07.12 № 1/9-530. – Rezhym dostupu: www.iitzo.gov.ua/lysty_mon.html
4. Bekri C. L. (1991) ‘UNESCO: Une enterprise erronee? P. 62-63.
5. Dmytryev H.D. (2000) Mnohokulturnost kak dydaktycheskyi pryntsyp [Multiculturalism as a didactic principle] // Pedahohika. № 10. p. 4.

УДК 304.2.42.5 +75.76

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ ТА КРЕАТИВНОЇ ІНДУСТРІЙ В СТРУКТУРІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Є.О. Кияниця, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
Державний торговельно-економічний університет

Ключові слова: креатив, культура, економічний розвиток, людські ресурси, інновації, креатори

В сучасному світі креативні рішення є затребуваними у різних сферах суспільного життя і впливають на розвиток економіки як в окремих країнах, так і в світі в цілому, наприклад, за даними Федерального центру компетенцій у галузі культурної та творчої індустрії Німеччини, культурна та творча індустрія мають обіг у 160,4 мільярда євро і є одними з найсильніших секторів економіки Німеччини, включаючи значну кількість підприємств, що виробляють не тільки культурні та мистецькі продукти, а й програмне забезпечення, ігри, рекламні продукти тощо [7].

Отже ми бачимо, що креативна індустрія, зважаючи на свій фрагментарний характер, характеризується високим ступенем

різноманітності, що робить її доволі гнучкою і такою, що більше за інші сектори економіки здатна до еволюціонування. Але, не дивячись на усі можливості сталого розвитку, кризи сучасних реалій, такі як: пандемія «COVID-2019» в 2020 році, повномасштабна війна у 2022 році, – спонукають до ще більш активного пошуку інновацій, індивідуальних заходів та підходів, які стабілізуватимуть та даватимуть імпульс для сталого зростання та розбудови нових бізнес-моделей, продуктів та послуг, які реагуватимуть на оновлену структуру попиту та потреб і формуватимуть майбутнє з урахування суспільних змін.

Маємо зрозуміти, що таке майбутнє, про яке ми сьогодні мріємо, забезпечується не стільки теоретичними розвідками, скільки практичними знахідками агенцій, студій, ательє, майстерень тощо. Тому, незважаючи на всю важливість економічного аналізу, розробки стратегій бізнесу, статистичних даних та соціологічних досліджень, найважливішим ресурсом в креативній індустрії є люди, адже зрештою, економіка складається з людей, а не цифр [4, с. 288]. Це вкотре вказує на необхідність вкладати в людей значно більше, ніж у неповороткі структури, детерміновані бюрократією, адже в світі де криза скоріше є правилом ніж винятком, саме людські ресурси є необхідними для її подолання. Людина, її креативність, інтелект і підприємницька ініціатива стає центром розвитку економіки. Саме для її стимулювання необхідно вибудовувати ефективне функціонування державних органів, фінансових інститутів, освітніх і наукових закладів, інфраструктури та всіх інноваційних екосистем [3, с. 54].

Багато науковців та практиків наголошують на застарілості традиційної економіки, основу якої становлять такі фактори як: капітал, аграрні та виробничі потужності тощо, і неодмінний перехід до «креативної економіки», в основу якої покладено творчі здібності особистості. Як зазначає Р. Флоріда «Креативність стала ключовим чинником розвитку економіки та суспільства, й у цьому справжня рушійна сила всіх процесів. Представники креативного класу виходять за звичні рамки, розвиваються з рекордною швидкістю і надихають оточуючих. Коли такі натхненники беруть участь у проекті, їхня присутність спонукає інших членів робочої команди шукати нові підходи та досягати високих цілей» [6, р. 38].

Сьогодні, в стані довготривалої та зростаючої кризи, можна спостерігати як натхненники-креатори виявляють величезну творчу волю та радикальну готовність відстоювати власне бачення, деконструювати існуюче, досліджувати його, вводити себе у стан фрустрації, долати його і знову, й знову робити щось нове. Але для того, щоб зберегти різноманітність перспектив, навичок та пропозицій, що становлять трансформаційну силу та інноваційну силу культурних та творчих індустрій, креативна сфера має залишатися економічно привабливою, адже підприємці у сфері культури та творчості, зрештою, хочуть бути економічно успішними для себе.

Список використаних джерел

1. Вахович І. Розвиток креативних індустрій: регіональний вимір: монографія. Луцьк: ВежаДрук, 2014. 288 с.
2. Карасьова Н. Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку // Міжнародні відносини: теоретикопрактичні аспекти. 2019. Вип. 3. С. 110-120.
3. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге / Львів : Кальварія, 2017. 164 с.
4. Райзберг Б. Курс економіки : підручник // Інфра-М. 1997. 720 с.
5. Фарінья К. Розвиток культурних та креативних індустрій в Україні / дослідження підготовлене за підтримки Програми ЄС та Східного партнерства «Культура і креативність» // [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Research/Creative%20Industries%20Report%20for%20Ukraine_UA.pdf
6. Florida R. The Rise of Creative Class: and how it transforming work, leisure, community and everyday life. N.Y.: Basic Books, 2002. P.434.
7. Kompetenzzentrum Kultur- und Kreativwirtschaft des Bundes. Das Magazin. Themen, Trends und Innovationen aus Kultur- und Kreativwirtschaft, Wirtschaft und Gesellschaft // [Електронний ресурс] - Режим доступу : https://kreativ--bund-de.translate.google.com/magazin?_x_tr_sl=de&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru&_x_tr_pto=s

УДК 008+314/316=...’06

КУЛЬТУРА ДОВІРИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Д.С.Черняк, кандидат соціологічних наук, доцент

Є.Б. Бівалькевич, студентка факультету управління та бізнес-дизайну

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: довіра, недовіра, культура довіри, суспільство ризику.

Однією з фундаментальних тем сучасної гуманітаристики є проблема формування культури довіри в суспільстві ризику та нестабільності. Феномен довіри досліджується в рамках соціології, психології, політичної науки, етики, економічної теорії, викликає інтерес у представників бізнес структур та управлінців.

Довіра виступає стрижнем соціально-психологічного благополуччя людини в суспільстві та основою будь-яких відносин, і проявляється на рівні особистості, міжособистісному рівні, рівні організацій, інституцій та суспільства в цілому. Довіра є предметом вивчення багатьох науковців,